

© Шешукова О.В.

УДК 616.31-083

Шешукова О.В.

ЗАСТОСУВАННЯ КОЛЬОРОВОГО КОМПОНЕНТУ ДЛЯ ЗМЕНШЕННЯ НЕГАТИВНОГО ВІДНОШЕННЯ ДИТИНИ ДО ЛІКУВАННЯ У СТОМАТОЛОГА

Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»

oldista@mail.ru

Дана робота є фрагментом НДР «Відновлення стоматологічного здоров'я у пацієнтів з основними стоматологічними захворюваннями та їх реабілітація», № державної реєстрації 0111U006300.

Вступ. Проведені в останні роки епідеміологічні обстеження в різних регіонах України свідчать про зростання поширеності карієсу серед дітей і підлітків. Каріозні ураження діагностуються вже в однорічних дітей, а поширеність карієсу серед трирічних становить від 9,05% до 58,0%, його інтенсивність коливається в межах від 0,77 до 2,48 зуба [1]. За даними проведеного нами обстеження, поширеність карієсу тимчасових зубів у 6-річних дітей склала 60%, інтенсивність дорівнювала $2,0 \pm 0,22$ зуба на одного обстеженого. Тільки 40% обстежених дітей не мали захворювань твердих тканин зубів, а 46,6% дітей потребували санації [2, 3].

Карієс та його ускладнення у дітей становлять не тільки медичну, а й соціальну проблему. Лікування дітей у стоматолога пов'язане із потребою мотивувати дитину, зацікавити її, прищепити розуміння необхідності догляду за зубами та своєчасного лікування. Позитивне сприйняття необхідності регулярного відвідування стоматолога в дитинстві сприяє правильному формуванню та здоров'ю зубощелепної системи дитини, а в подальшому і дорослої людини.

Сьогодні, з розвитком нових технологій і матеріалів для дитячої стоматології, відкриваються нові можливості для лікування та профілактики стоматологічних захворювань. Одним із завдань профілактичної роботи є зниження напруги при лікуванні у дітей та популяризація лікувально-профілактичних заходів з метою зниження рівня поширеності карієсу, захворювань пародонту та підвищення рівня гігієни. Серед широкого асортименту стоматологічних матеріалів для дитячої стоматології лікарю необхідно віддавати пріоритет тому матеріалу, який не тільки забезпечить якісне лікування, але й здатний мотивувати дитину до відвідування стоматолога та проведення лікування.

Метою дослідження стало вивчення відношення дітей до застосування кольорового компонента «Твінкі Стар» (VOCO) для лікування тимчасових зубів.

Об'єкт і методи дослідження. Було проведено стоматологічне обстеження 105 дітей у віці 6-7 років, що відвідували дитячі садочки №№ 83, 18 (I група) та

47 дітей 5-7 років (II група), що знаходилися на стаціонарному лікуванні в педіатричному відділенні № 1 Полтавської дитячої обласної клінічної лікарні.

Як реєстраційний документ використовували комбіновані карти ВООЗ. У всіх обстежених визначали наступні показники: поширеність карієсу тимчасових зубів, інтенсивність карієсу за індексом КП, потребу в санації, оцінювали стан гігієни порожнини рота (ГІ за Федоровим-Володкіною, 1971). Для об'єктивної оцінки тривожної поведінки дитини на стоматологічному прийомі застосовували поведінкову шкалу Франкла [5].

Поведінкова шкала Франкла передбачає при дослідженні поведінки дитини на стоматологічному прийомі виділення 4 категорій у відповідності до відношення до лікування.

Абсолютно негативне «F--». Дитина відмовляється від лікування. Плаче, демонструє страх.

Негативне «F-». Дитина із незадоволенням приймає лікування, має деякі ознаки негативізму, але не на стільки виражені.

Позитивне «F+». Дитина приймає лікування, але із насторогою. Виконує вимоги лікаря.

Абсолютно позитивне «F++». Гарний контакт із лікарем, дитина проявляє зацікавленість до процедур, що виконуються, сміється, радісна.

Відношення до лікування та огляду із високим ступенем тривоги визначали при наявності у дитини категорії 1-2, середній ступінь тривоги – за наявності категорії 3, низький ступінь – при визначенні категорії 4.

Статистичну обробку результатів дослідження здійснювали за допомогою загальноприйнятих методів варіаційної статистики [4].

Результати досліджень та їх обговорення. Аналіз даних епідеміологічного обстеження дітей м. Полтави дозволив виявити деякі особливості ураженості карієсом (табл.). Поширеність карієсу тимчасових зубів у 6-річних дітей, що відвідували дитячі садочки, склала $60\% \pm 4,8$, середня його інтенсивність, згідно

Таблиця

Ураженість карієсом тимчасових зубів, стан гігієни порожнини рота та ступінь тривожності на стоматологічному прийомі у дітей м. Полтава

Група дітей, кількість	Поширеність карієсу, %	Інтенсивність карієсу	ГІ за Ф.-В., бали	Ступінь тривожності, %		
				низька	середня	висока
I (105)	60	$2,0 \pm 0,22$	$1,9 \pm 0,12$	51,4	35,2	13,3
II (47)	55,3	$1,6 \pm 0,34$	$2,7 \pm 0,2$	25,5	63,8	10,6

даних КП, дорівнювала $2,0 \pm 0,22$ зуба на одного обстеженого. Поширеність карієсу тимчасових зубів у дітей, що знаходилися на стаціонарному лікуванні, була дещо нижчою – 55,3%, інтенсивність ураження вірогідно не відрізнялася ($1,6 \pm 0,34$).

За даними ГІ визначено, що гігієнічний стан порожнини рота в обстежених дітей 1-ї групи відповідає задовільному рівню (1,9 бали), а пацієнтів стаціонару – незадовільному рівню – 2,7 бала. Така різниця у стані гігієни ротової порожнини на нашу думку пояснюється тим, що діти, які перебувають у стаціонарі, менше контролюються батьками і вихователями та менше приділяють увагу догляду за ротовою порожниною.

Серед дітей, які відвідували дитячі садки, рівень низького ступеня тривожності за поведінковою шкалою Франкла виявився майже у половини обстежених, в той же час, як у дітей стаціонару – всього у чверті (51,4% та 25,5% відповідно). Середня ступінь тривожності визначена у 35,2% дітей із дитячих садків та 63,8% дітей, що лікувалися у стаціонарі. Висока ступінь тривожності визначена нами у майже однакової кількості дітей обох груп (13,3% та 10,6% відповідно). Загалом нами з'ясоване, що незважаючи на те, що частка дітей, які мають негативне і різко негативне відношення до лікування у стоматолога, майже не відрізняється в обох групах, більш спокійним до стоматологічних маніпуляцій є відношення у дітей, що відвідують дитячі садки. Така ситуація може бути пов'язана із тим, що діти, які знаходяться на лікуванні у стаціонарі, перебувають у стані занепокоєння у зв'язку із відривом від батьків та знайомого оточення. Дитячий колектив не є сталим, отже приклад позитивної поведінки інших дітей майже не має впливу. Для дітей із високим ступенем тривожності по відношенню до стоматологічного лікування дуже важливим є поступове знайомство із лікарем, спокійне спілкування, побудова спілкування у вигляді гри.

Для зниження почуття страху та напруги у дітей нами запропонований алгоритм підготовки дитини до

лікування карієсу тимчасових зубів, що включає огляд із демонстрацією дитині в дзеркалі його зубів і ясен. Адаптовано до віку проводиться бесіда про користь лікування карієсу і необхідності профілактики та навчання гігієни порожнини рота. Така бесіда відбувається у вигляді гри – Уроку гігієни із активним залученням дітей до участі.

Для дітей, яким необхідно лікування зуба із його пломбуванням, демонструємо можливість прикрасити зуб різнокольоровим компомером «Твінкі Стар», що має 7 варіантів. За можливості вибору кольору дитина починає творчо ставитися до пломби, завоювати довіру маленького пацієнта виявляється набагато простіше. У лікаря з'являється можливість розширення індивідуального підходу до пацієнта, враховуючи психологічний стан кожної дитини. Пломба-прикраса природно підвищує увагу дитини до зубів, підвищує бажання ретельніше проводити гігієну порожнини рота, стежити за збереженням пломби у роті.

За результатами бесіди із обстеженими нами контингентом осіб після проведення уроку гігієни та демонстрації можливостей лікування зубів із використанням кольорового компомеру визначено, що із 19 дітей (12,5%), які мали високий рівень тривожності і негативне відношення до лікування, всього 6 дітей (3,94%) не змінили свого ставлення до проведення маніпуляцій у лікаря-стоматолога.

Висновки. Таким чином, психологічна підготовка дитини до лікування шляхом проведення уроків гігієни у вигляді гри, ознайомлення із можливістю застосування різнокольорового компомеру сприяє зниженню тривожності у дитини. Головним моментом у налагодженні позитивного відношення дитини до лікування є перетворення лікування у гру за спільної участі лікаря та дитини.

Перспективи подальших досліджень. В подальшому планується запровадити застосування кольорового компомеру при лікуванні карієсу та його ускладнень у дітей із високим рівнем тривожності.

Література

1. Мониторинг стоматологической заболеваемости у детей Украины / О.В. Деньга, В.С. Иванов, В.Н. Гороховский [и др.] // Дентальные технологии. – 2003. – № 6 (14). – С. 2-6.
2. Каськова Л.Ф. Активность кариеса временных зубов и его осложнений у детей с факторами риска / Л.Ф. Каськова, О.В. Шешукова // Український стоматологічний альманах. – 2001. – № 6. – С. 81–83.
3. Поліщук Т.В. Характеристика ураженості карієсом дітей та підлітків м. Полтава / Т.В. Поліщук, В.П. Труфанова, А.І. Падалка, О.В. Шешукова // Вісник стоматології. – 2014. – № 4. – С. 109–111.
4. Славин М.Б. Методы системного анализа в медицинских исследованиях / М.Б. Славин. – М. : Медицина, 1989. – 302 с.
5. Терехова Т.Н. Методы профилактики стоматоофобии и адаптации детей с разными уровнями тревоги к стоматологическим вмешательствам. Инструкция по применению / Т.Н. Терехова, О.М. Леонович. – Минск : УО «Белорусский государственный медицинский университет», 2013. – 15 с.

УДК 616.31-083

ЗАСТОСУВАННЯ КОЛЬОРОВОГО КОМПОМЕРУ ДЛЯ ЗМЕНШЕННЯ НЕГАТИВНОГО ВІДНОШЕННЯ ДИТИНИ ДО ЛІКУВАННЯ У СТОМАТОЛОГА

Шешукова О.В.

Резюме. У статті представлені результати вивчення ураженості карієсом тимчасових зубів та оцінки тривожної поведінки на стоматологічному прийомі у дітей 5-7 років.

Метою дослідження стало вивчення відношення дітей до застосування кольорового компомеру «Твінкі Стар» (VOCO) для лікування тимчасових зубів. З метою мотивації дітей до лікування запропоновано застосування кольорового компомеру, що дозволяє перевести процес лікування у гру та знижує рівень тривожності дітей. Головним моментом у налагодженні позитивного відношення дитини до лікування є перетворення лікування у гру за спільної участі лікаря та дитини.

Ключові слова: тимчасові зуби, тривожність, діти, кольоровий компомер.

УДК 616.31-083

ПРИМЕНЕНИЕ ЦВЕТНОГО КОМПОМЕРА ДЛЯ СНЯТИЯ НЕГАТИВНОГО ОТНОШЕНИЯ РЕБЕНКА К ЛЕЧЕНИЮ У СТОМАТОЛОГА

Шешукова О.В.

Резюме. В статье представлены результаты изучения пораженности кариесом временных зубов и оценки тревожного поведения детей на стоматологическом приеме у детей 5-7 лет.

Целью исследования стало изучение отношения детей к применению цветного компомера «Твинки Старр» (VOCO) при лечении временных зубов. С целью мотивации детей к лечению предложено применение цветного компомера, что позволяет перевести процесс лечения в игру и снижает уровень тревожности детей. Главным моментом в налаживании позитивного отношения ребенка к лечению является превращение лечения в игру при общем участии врача и ребенка.

Ключевые слова: временные зубы, тревожность, дети, цветной композит.

UDC 616.31-083

Use of a Color Kompomer for Reduction of Negative Attitude of Children to Treatment by a Dentist

Sheshukova O.V.

Abstract. Epidemiological study of children in different regions of Ukraine show the increase in the prevalence of dental caries in children and adolescents. Carious lesions diagnosed as early as a year old children, and three-year prevalence of caries among children from different regions of Ukraine from 9.05% to 58.0%, its intensity varies from 0.77 to 2.48 tooth.

Caries and its complications in children are not only medical but also social problem. According to previously conducted survey, the prevalence of dental caries of deciduous teeth in 6-year-olds was 60%, equal to the intensity of $2,0 \pm 0,22$ per tooth surveyed. The positive perception of the necessity of regular visits to the dentist in the childhood promotes proper formation of tooth-jaw system of the child. One of the objectives of prevention work is to reduce the tension in the treatment of children and promoting preventive measures to reduce the prevalence of dental caries, periodontal disease and improve hygiene. Among the wide range of dental materials physician should be given priority because of the material that is able to motivate the child to visit the dentist and treatment.

The aim of the research was to study the relationship of children to use color kompomer «Twinky Star» (VOCO) for the treatment of deciduous teeth.

Materials and methods. There were 105 dental examinations of children aged 6-7 years attending kindergartens №№ 83, 18 (I group) and 47 children 5-7 years (II group), who were hospitalized in the pediatric ward number Poltava 1 child Regional Hospital.

In all surveyed determined the prevalence and intensity of caries of deciduous teeth, caries level of activity, the need for rehabilitation, evaluated the state of oral hygiene. For an objective assessment of the child's behavior disturbing the dental admission applied behavioral scale Frankl. Statistical analysis of the results of research carried out using generally accepted methods of variation statistics.

Results of reaserch and its discussion. Prevalence of deciduous teeth caries in 6-year-old children attending kindergartens, was 60% \pm 4,8, average intensity equal to $2,0 \pm 0,22$ per tooth examined. The prevalence of caries temporary children were hospitalized, was slightly lower – 55.3%, the intensity lesions did not differ significantly.

Hygienic oral health in children surveyed group 1 corresponds to a satisfactory level (1.9 points), and hospital patients – an unsatisfactory level – 2.7 points. and less attention is paid to oral care. Among children attending kindergartens, the low-level anxiety for the behavioral scale Frankl was almost half of the patients, at the same time as the children hospital – only a quarter (51.4% and 25.5% respectively). The average degree of anxiety is defined in 35.2% of children from kindergartens and 63.8% of children treated in hospital. The high degree of anxiety defined us in almost same number of children in both groups (13.3% and 10.6% respectively).

To reduce fear and stress in our children algorithm prepare the child for treatment of caries of deciduous teeth, including a review of exposing the child in the mirror of his teeth and gums. Adapted to the age of conversation is conducted about the benefits and the need for treatment of caries prevention and oral hygiene education. This conversation takes place in a game – Lesson hygiene with active involvement of children to participate.

For children who need dental treatment from its sealing opportunity to demonstrate decorate tooth colored kompomer «Twinky Star», which has 7 options. According to the results of the conversations we surveyed persons contingent after the lesson hygiene and dental treatment demonstration using colored kompomer determined that of the 19 children (12.5%) who had high levels of anxiety and negative attitude to the treatment of 6 children (3, 94%) have not changed their attitude to the dentist.

Thus, the psychological preparation of the child for treatment by health lessons in the form of the game, acquaintance with the ability to use colored kompomeru reduces the anxiety in the child.

Keywords: teeth, anxiety, children, color kompomer.

Рецензент – проф. Каськова Л.Ф.

Стаття надійшла 29.05.2015 р.